

Tribuna Nouă

REDACȚIA ȘI
ADMINISTRAȚIA:
Bulev. Regina Maria Nr.
12. Tipografia „Aradul”

INSERTII
se primesc după tarif în
Administrația ziarului
și la toate agențiile de
publicitate.

Abonamente:
Pe un an . 780 Lei
Pe 1/2 an . 390 Lei
Pe 1/4 an . 195 Lei

3 Lei ex.

ZIAR POLITIC NAȚIONAL
Apare zilnic la orele 5 dimineața

3 Lei ex.

Activitatea ministerului comunicațiilor

O critică nefundată. — Gratuitățile sufocau administrația C. F. R. — Progresele realizate. — Înainte și după războiu. — A doua armată!

Arad, 22 Ian.

În ziarul „Universul” No. 15 din 20 Ianuarie 1926, într-un articol, intitulat „Eroii și Armata: o concepție periculoasă.” Dl. general Manolescu face o șarjă violentă contra Administrației C. F. R. fiindcă ea a îndrăznit să mai reducă din multele gratuități care se făceau pe socoteala căilor ferate.

Nu voiesc a lua apărarea Administrației actuale C. F. R. căci ea se va apăra singură — dar dacă dl. general Manolescu s'ar fi ostenit până la Direcțiunea Generală C. F. R. ar fi putut vedea acolo că se dădeau reduceri și gratuități pentru întreaga Armată, pentru toți funcționarii statului, județelor și comunei, chiar și pentru unele instituții particulare sub diferite pretexte, pentru membrii Corpurilor Leguitoare, pentru toți preoții și învățătorii, pentru elevii școlilor și pentru toți excursioniștii de toate societățile. S'ajunseseră până acolo cu gratuitățile, că numai cine nu voia, nu călătorea gratuit, sau cu reducere.

S'au dat reduceri de transport pentru toate fabricile, industriile și întreprinderile din țară, în scop să se încurajeze industria, și să se mărească producția și concurența și implicit să se producă effluirea traiului. Ori, dacă observăm mai de aproape vedem că e tot mai invers, traiul în loc să se fi effinit s'a înverșinat.

Ar mai fi putut vedea dl. general că aceste reduceri și gratuități se cifrează la suma considerabilă de peste un miliard lei.

Din cauza multelor reduceri și gratuități bilanțul Căilor Ferate s'a soldat cu deficit. Personalul Căilor Ferate care muncește din greu zi și noapte, fără Duminici și fără Sărbători, trebuie să suporte el acest deficit, deci când s'au dat aceste avansuri — dreptul lor — li se răspundea că „Budgetul în curs nu mai permite avansuri”. Foarte mulți din ei au respicumpărat stagiul reglementar de avansare, cu dăbni și chiar cu timpul acestui stagiul.

Când era vorba să se facă vre o îmbunătățire urgentă sau neprevăzută la instalațiunile C. F. R. se răpundea iarăși că „Budgetul în curs nu permite”. Și în adevăr nu permitea.

Apoi ce vină poartă personalul și administrația C. F. R. ca aceste reduceri și gratuități să se facă pe socoteala lor?

Gratuitate. — dar pe socoteala autorităților respective

Noi nu suntem contra reducerilor și gratuităților pe căile ferate, din contră, ele se pot da oriunde, dar aceste reduceri și gratuități să se plătească cei cari le cer.

Astfel este drept ca elementele armatei să aibă o socoteală gratuită sau cu reducere, dar pe socoteala Ministerului de Război, iar nu pe socoteala administrației C. F. R.

Membrii Corpurilor Leguitoare să călătorească gratuit dar pe socoteala bugetului Armatei și Statului. I. O. V. de război să călătorească gratuit, dar pe socoteala acestei societăți, iar nu pe socoteala personalului C. F. R.

Elevii școlilor și excursioniștii să călătorească cu reducere sau gratuit, dar pe socoteala Ministerului Instrucției Publice și așa mai departe.

Și dacă ar fi văzut toate acestea, dl. general în cauză, suntem siguri că concepțiunea pe care o atribuie dlui general Văleanu, nu este de loc periculoasă. Este concepțiunea sănătoasă a unui distins bărbat; și s'a convins de adevărata stare de lucru.

Restabilirea unui adevăr

Dar în citatul articol dl. general Manolescu mai scrie și despre o parte de rușine, și care a fost scăpată Administrației C. F. R. Nu se precizează însă epoca, când ar fi întâmplat acest fenomen.

Biznesul însă că e vorba sau de epoca cursului războiului mondial, sau de epoca după acest războiu.

Este adevărat că la începutul războiului, urma retragerii și refugului forțat în Moldova a tuturor autorităților, toți fuseseră cuprinși de o zăpăcăală generală. Aceasta zăpăcăală cuprinsese și Căile Ferate mai ales la urma smetecului a tot

soiul de elemente și chemate și nechemate. Dar prin intervenția energică a unui general comandant suțrem, bărbat cu mult bun simț și multă pricepere și activitatea și energia unui fost director general, am eșit rep de din această zăpăcăală și căile ferate s'au pus la punct.

A doua armată

Personalul căilor ferate care se găsea în Moldova, de a mic până la mare a dat tribut de sânge, a făcut acte de eroism și a produs și fizic și intelectual opere și lucrări care au pus în umire pe toată lumea.

Majestatea Sa Regele a numit pe cefierștii a doua Sa armată.

Cred că este aci locul să istorisesc o memorabilă întâmplare. Aliații Ruși voiau cu orice preț să pună mâna pe conducerea Căilor Ferate Române, — căci așa era fixat în planul de trădare — și prin membrii lor din comitetul de direcție a Marelui Cartier din Iași, trimiteau la Oltinau rapoarte și știri tendențioase ba, că pe frontul românesc lucrurile merg rău, ba Căile Ferate Române nu pot satisface cerințele frontului și pe lângă ajutoarele cereau ca și administrația românească să fie schimbată cu una rusă. Marelui Cartier General aliat a transmis atunci la Iași pe generalul De Candoie, un bărbat cu multă experiență la ale căilor ferate. Acest general după ce a vizitat toate liniile ce ne mai rămăseseră în Moldova a rămas încântat de cele ce a văzut și a expediat o telegramă la Marelui Cartier General Aliat prin care arată că pe frontul român a găsit căile ferate, la înălțime și că nu este lipsă de nici un ajutor și nici de vre-o altă schimbare. În schimb este mare lipsă de ajutor pe căile ferate ruse de la Viadvoștoc la Odesa. Dacă este vorba de epoca după războiu atunci cred că dl. general face aluzie la regimintele de căi ferate.

Refacerea

Toată lumea știe în ce stare am găsit la reînălțarea dela Iași liniile ferate, pușurile, și toate instalațiunile căilor ferate din teritoriile foste ocupate. Clădiri, și cantonamente rase de la pământ, poduri ruinate și aruncate la apă, liniile ferate cu traversele putrede. Am găsit în total numai 14 locomotive, și acelea deteriorate.

Evenimentele precipitându-se, am luat în primire căile ferate din Arad al, Bacovina și Banat. Liniile și instalațiunile lor erau mai bune, dar mare era lipsa de personal. Ne-am împărșiat întreaga personalitate cefierștii români la întreaga țară și cu multe și mari greutatea s'a înălțat administrația românească pe întreaga rețea de cale ferată.

A trebuit însă ca și din acest puțin personal o bună parte să meargă la armată pentru satisfacerea stagiului militar. Cei rămași — puținii la număr — ne-am resemnat și am făcut eforturi extraordinare, ca serviciul să se facă întrerupt și cunoscut multe cazuri în cari șefii de gară, mecanicii, impiegații, fochiștii, acarii, frânarii, picheții, șefii de echipa, lucrătorii etc., au făcut serviciu până la 36 ore neîntrerupt. Personalul dela birourile centrale, inginerii, șefii de secție, șefii de serviciu, directorii etc. stăteau de veghe ziua și noaptea, numai și numai ca serviciul să se facă fără inconvenient, iar căile ferate să progeseze tot mai mult, până când coligii înrolați și și făcă stagiul militar.

Este drept ca personalul dela CFR, odată înrolat era reprezentat la regimintele de căi ferate, de unde după terminarea instrucției militare era trimis să facă restul stagiului tot la căile ferate.

Așa dară regimintele de căi ferate dela acea dată sunt compuse în majoritate tot din elemente de cfr. care însă sunt plătit de administrația cfr.

Și când așa stau lucrurile și când cu munca continuă și fără preget a personalului cefierștii, chiar și cu ajutorul regimintelor de căi ferate, căile noastre ferate s'au ridicat acolo unde sunt acum — căci progres mare s'a făcut — atunci nu mai poate fi vorba de vre-o rușine oarecare, de care a fost scăpată administrația cfr., și credem că toată lumea va înțelege că șarja făcută de dl. general Manolescu nu este la locul ei.

Un vechiu cefierștii

NOTE

O nouă expediție polară

Arad, 22 Ian.

Inginerul italian Nobile, într-o convorbire avută cu un redactor al ziarului „Tribuna”, a dat acestuia detaliile asupra noului expediții a lui Amundsen în expediția polare. Aceasta expediție va fi efectuată pe bordul dirijabilului italian No. 1. Echipajul va fi compus din 15 mecanici, doi specialiști în reparații, un radio-telegrafist și patru oșteri. Amundsen va fi acompăniat și de un ziarist. Regiunile septentrionale vor fi atinse prin coasta engleză (Ponhaz, Trohgen, Spitzberg). Prima etapă va cuprinde 1700 km. Expediția va s'abura deasupra Marii Groenlandei. Aparatul, care va fi cumpărat de Aeroclubul norvegian va purta pavilionul Norvegiei și va purta numele de No. 1.

Aparatul va fi demontat imediat după sosirea pe coasta septentrională a peninsulei Alaska, probabil în punctul Barrow. În Cazul, când condițiile atmosferice vor fi favorabile, expediția va putea chiar atinge localitatea Mome, o mică gară pe coasta Alaskai, la sud de strâmtoarea Behring, care prezintă pentru aterisajul avantații considerabile. În sfârșit, pe când punctul Barrow este un teritoriu deșert și înghețat, locuit de câțiva nomazi, pe atunci Mome este un port destul de bine organizat, având o populație de 6000 de locuitori.

Aparatul cu care pleacă Amundsen este anume construit, pentru aceasta expediție, care este una dintre cele mai riscante aventuri ale marului cercetător al regiunilor arctice. Întreprinderea va avea loc pe la începutul lunii Mai când atmosfera la polul nordic este mai favorabilă. În sezonul din Mai—Iulie, temperatura nu înțrece 12—14 grade de frig și vânturile sunt mai puțin violente. În acest sezon începe încontinuu și regiunile polare sunt aproape lipsite de ceață, care e cel mai mare dăpănat al cutreierătorilor acestor regiuni atât de pustii și totuși atât de interesante.

Proiecte de legi depuse la Senat

S'au distribuit în Senat următoarele proiecte de lege:

Organizarea administrației comunale a orașului Bacurești, întocmit de d. Ion I. C. Brătianu, președintele consiliului și ministrul de interne.

Modificarea legii pentru combaterea fraudelor în vinicultură și comerțul de vinuri, întocmit de d. Al. Constantinescu, ministrul agriculturii și domeniilor.

Regimul general al cultelor, întocmit de d. Al. Lapedatu, ministrul cultelor și artelor.

Organizarea ministerului muncii, cooperăției și asigurărilor sociale, întocmit de d. N. D. Chirulescu, ministrul muncii și cooperăției.

Stabilizarea monetară

„Le Journal de Geneve”, ocupându-se de străduințele guvernului francez de a echilibra bugetul, publică considerațiunile de mai jos, de egal interes pentru țările cu moneda slabă.

Stabilizarea monetei, de care depinde astăzi viitorul Franței și în parte, al Europei, numai este o operațiune fără precedent. Ea a fost făcută, de mai multe ori, în diferite condițiuni, de către Austria, Ungaria, Germania, Polonia, Cehoslovacia, Italia și de alte state. Ea are o tehnică. Condițiunile de isbândă li sunt cunoscute. Frațta are asupra altor țări, avantajul de a nu dăbui în un domeniu necunoscut.

Exemplul Belgiei trebuie să fie pentru ea cu deosebire instructiv. Din mai multe puncte de vedere, situația celor două țări este comparabilă. Prin constituția lor economică și socială, rudenia morală a celor două popoare, paralelismul politicii lor, suferințele îndurate în comun și greutatea cu care apăsă asupra celor două țări războiul și pustiriile lui. Timp de mai mulți ani, azață solidaritate s'a exprimat prin dificultăți financiare comune și o curbă a schimburilor cu desăvârșire simdona.

Ori, a doua zi după constituirea noului minister belgian, ministrul de finanțe dl. Albert Janssen, membru al comisiunii financiare a Societății Națiunilor, a declarat că socotește ca prima a sa datorie stabilizarea francului. A început prin a opri căderea schimbului prin o intervenție moderată și a ridicat astfel francul dela 22,43 la 18 Septembrie — cifră minimă — la circa 23,50. Asoi a s'auștat o însăuștărire financiară. Singură această măsură, a îngăduit să se desolidarizeze francul belgian de cel francez. La 15 Octombrie cele două curbe s'au despărțit. Pe când acesta din urmă continua să scadă, cel belgian nu s'a clintit. Și în adevăr, dl. Janssen a deșus la Cameră proiectul său de întărire financiară.

Se admite la general că o reformă financiară cere două condițiuni prealabile: echilibrul bugetului și echilibrul balanței conturilor.

În cursul anilor din urmă, bugetele belgiene n'au întărat să se îmbunătățească. Dels 1710 milioane la 1921, deficitul a fost redus la 1510 în 1922, 1301 în 1923 și 732 în 1924. În 1925, mulțumită planului Dawes, bugetul a prevăzut un excedent de 21 milioane. Din nefericire, dacă bugetul trebuie să fie echilibrat spre a se stabili moneda, moneda trebuie să fie stabilită ca să se asigure echilibrul bugetului. Săderea francului, în cursul acestui an, a provocat noi perturbări bugetare. Cheltuielile au sporit, fără nici o înăsciere de h'ituelii noi. Afară de asta, bugetul din 1926 trebuind să suporte, pentru prima oară, sarcina noului legi asupra asigurărilor sociale, trebuie să se creeze noi impozite. Dar cu rezerva

aceasta și presupunând francul stabilizat, bugetul este echilibrat. Prima condiție a reformei este realizată.

Cât despre a doua, se socotește că deficitul balanței comerciale, evaluat în franci — aur, a trecut dela 1334 milioane în 1913 — an normal, cu moneda sănătoasă — la 867 milioane în 1924. Ameliorarea este considerabilă, cu atât mai mult cu cât exportatiunile invizibile au crescut prin dezvoltarea flotei și a altor împrejurări diferite.

N'ar fi fost posibil să se aprecieze exact balanța plăților înainte de o regulare definitivă a problemei reparațiilor, de o parte, a datorilor internațiale, de alta. Condițiuni ineluctabile ale unei întărmări financiare, dintre cari cel puțin una lipsește încă Franței. Dar în ce privește Belgia, se știe, grație acordurilor dela Londra și Washington, că în fața posturilor sale active, sarcina împrumuturilor externe nu atinge decât 170 milioane franci-aur, față de 80 milioane ce trebuie să primească Belgia cu titlu de reparațiuni.

Ceace azi compromite serioș bilanța plăților, este erodarea capitalurilor, simptom clasic al lipsei de înăsciere. Oprită această fugă prin stabilizarea și garanția rambursării hărților în numerar, readă-și chiar la țară, prin înăscere, o parte din cele două miliarde frotate pe care Belgia le are în lume, și ladată dela balanța plăților, din deficitătară, va deveni activă.

Condițiunile stabilizării par deci realizate. Și istă acum modalitățile operației.

Totalul emisiunilor Băncii Naționale se ridică la 7668 milioane franci, garantate printr'un depozit metallic de 338 milioane franci numai și un portofoliu de efecte de 1250 milioane. Din activul băncii, 5680 milioane sunt avansări făcute statului la vederea rambursării marșilor.

Dl. Janssen, care a fost, înainte de a fi ministrul de finanțe, director al Băncii Naționale, a înăscit cu aceasta o convenție prin care Banca se angajează să reia rambursarea hărților belgiene în numerar cu o cifră determinată, cu condiția ca statul să i ramburseze la devize treze miliarde din datoriile sale — ceace va asigura hărților li circulație o acoperire suficientă și va despărți creditul Băncii de al statului.

Dl. Janssen s'a dus atunci la Londra, Amsterdam și Bile, unde a obținut fegăduina unui împrumut de 150 milioane dolari, la care ar participa principalele țări cu circulație-aur, Statele Unite, Anglia, Olanda, Suedia, Eșveția.

O dată împrumutul acesta aprobat de parlament, și produsul său vărsat Băncii Naționale, suma rambursării în numerar a hărților va fi fixată prin decret regal.

Această hotărâre va fi, natural, foarte delicată. Orice stabilizare peste cursul schimbului ar avea ca efect, prețurile interne fiind și totuși mai joase, o ridicare considerabilă a costului vieții și a salariilor, contra-

CRONICI

Literatura haiducilor

Sunt unele ramuri ale literaturii, cari, de și foarte gustate de o clasă numeroasă a poporului, au rămas aproape necunoscute de așa numita societate cultă. Între aceste ramuri necunoscute, socotim că cea mai însemnată este literatura haiducească.

Există anume o mulțime de scrieri care se înăscutesc cu viața haiducilor, a celorlora figuri răzbutătoare a nedreptății sociale și politice din vremele privilegiilor, figuri pe cari poporul românesc le adăpostea la sânul său în epoca împărlărei turcești și grecești.

Enumărăm următoarele povestiri haiducești cari ne au trecut prin mâini:

1. Ha ducul Tandură,
2. Iancu Jianu,
3. Bajor căpitan de haiduci,
4. Moartea lui Bujor,
5. Bostan, haiduc național, (Ioan Tunsu),
7. Ghiță Căiță,
8. Corbea, năvălă originală,
9. Căuș, hoțul Moldovei,
10. Grozea, mare haiduc național,
11. Codranu, mare haiduc național,
12. Tăhăriele banditului M. h. i. Banea,
13. Mina haiducească.

Din acestea, numerle 1—7 sunt scrie de dl. P. M. cri, 8—9 de dl. Ștefan Stoicescu, 10—12 de un anonim P. și 13 de dl. George B. rozari. De și alcătuite de autori deosebiți, caracterul tuturor acestor isto-

riore este unul și acelaș: descrierea împărlărilor și nedreptăților suferite de poporul român dela Grecii și Turcii cari jefuiau țara și puneau în lumină a unor indivizi calități puternice, cari suferise câte o nedreptate deosebit de mare și cari, se hotărâșe a se arunca la haiducie, pentru a răzbuna asupra clasei injuria s'ărită de individ. Istoriorele sunt țesute cu o intrigă de obicei foarte simplă, din care vom să dăm aici analiza cător-va:

În Corbea, d. Stoicescu întâlni pe un țărân voinic și rubit de toate satele de prin juru, pentru voină cu lui, care iubeste pe fi a unui boierăș, d. Arhondărescu. Un grec însă, Varicos, devenit din brăgăgu mare proprietar, vroeste să ia de soție pe frumoasa Maria. Părinții, cari se uitau numai la bogăția viitorului soț, țapală pe copilă cu vestea năprasnică adusă de un serv, pus la cale dinainte, despre moartea lui Corbea și fata, după ce leșină și apoi se înăscitește, nevoită să urmeze la altar, pe dihamia de grec. Corbea ajunge însă în săt to-mai când se facea noaptea, pânăște pe fereastră și văzând pe grec la picioarele isbitel lui într-o cameră laterală sare pe fereastră, scoate un pistol și ucide pe Varicos, fapt care-l împinge la haiducie.

Grozea rămăsesse orfan de prăntin numai în vârstă de 14 ani, fără nici un ajutor. Era iarăși și bietul copil n'avea ce mânca. Se

duse deci la arendașul moșiei, un Grec înalt, apăsos, cu barba roșie și ochii mici, și li ceru ajutorul său și mai ales, „ceva de mâncare. Grecul li respinse cu cruzime: Nu ești bun de muncă și nu ești rudă cu mine” și ordonă să-l dea afară. El găsește la sfârșit adăpost la un țărân, Toma, care avea o copilă ca de 9 ani. Trăind Grozea mai mult timp în casa lui Toma, el începu să iubească copilă și să fie iubit de ea. Grecul Megalichades reclamase însă pe sătenii și aceștia fusesse orând și li niște sume nedrepte, pentru cari li se vânduse vitele. Această necumie red-șteaptă li mintea lui Grozea alungarea lui din casa boierească atunci când rămăsesse orfan și el răscolă pe țărâni contra lui Megalichades. Acesta însă năbusește răscolala cu dorobanții și pune mâna pe Grozea care e închis împrună cu alți 30 de țărâni și stat la închisoare 7 ani. Scăpând de aici cu 17, cari mai rămăsesse în viață, se constituie în bandă, sub conducerea lui Grozea, care răzbută apoi prin multe morți și jefuri ale ciocolor, suferințele poporului.

Prin împrejurări de acestea sunt împinși toți eroii scrierilor ce amiazăm la vicișta haiducească. Pentru a meține interesul, autorii mai țes îănuștrul povestirilor lor câte o intrigă, care nu se leagă cu începutul. Așa d. c. în Haiducul Grozea, Alexe, pentru soția căpitanului său. Atât țărâna intrigă este slabă în toate aceste scrieri, cât și eroieria de adevăr, după care romanul se cere a ținde la zilele noastre, nu este respectat. Așa, spre exemplu, în Corbea gisim în destul de ex'raordinar ea iubita acestui țărân să fie o fată de

POLITICE.

Asupra schimbării de regim

Guvernul nu pleacă - spune ziarul oficios „Viitorul” - Să fie trecutul guvernului partidul popular...

Ce se va întâmpla la 13 Februarie?

O importantă instituție agricolă în Cehoslovacia. Praga. - Zilele acestea a început să funcționeze la Praga un „Broadcasting” agricol special...

Mșcarea naționalistă în India

Londra. - Comentând discursul rostit de vicerege la deschiderea sesiunii legislative din Delhi (India Britanică)...

Un nou dezastru priunit deibundații

Madrid. - Uraginul care a devastat Las Palmas a durat 73 ore. Nici o casă n'a rămas intactă...

Reorganizarea Austriei

PRAGA. - Dr. Zimmermann, secretarul general al Ligii Națiunilor, a ținut aici o conferință asupra experiențelor făcute timp de 3 ani pentru reorganizarea Austriei...

Proiectele financiare ale Franței

Paris. - Comisia financiară a dat audierea dlui Doumer care obiectează că taxele votate de această comisie vor da loc la debiteri prea îndelungate...

Racovski vorbește la

Din Moscova s'auză că Racovski, ambasador la Paris, înainte de a-și părăsi țara adoptivă spre a-și rețea postul...

O dată memorabilă: 13 Februarie!!

Explozie la Varșovia. VARȘOVIA. - În fabrica de muniții din Varșovia s'a întâmplat ieri d. m. o groznică explozie...

Complot monarchist în Grecia

CONSTANTINOPOL. - Călătorii sosiți din Atena aduc știrea evinemenților de o importanță mare. Guvernul a descoperit un complot monarchist...

Plecarea M. S. Reginei Maria a Jugoslaviei

BUCUREȘTI. - M. S. Regina Maria a Jugoslaviei eri a plecat dela București la Belgrad.

Legalitatea stării de asediu

BUCUREȘTI. - Curtea de Casație a ținut ieri o ședință în chestia caracterului legal a stării de asediu...

Reîntoarcerea dlui V. Brătianu dela Paris

BUCUREȘTI. - Dl V. Brătianu a sosit ieri la București dela Paris.

Di Lloyd George despre colaborarea cu laburistii

Londra. - La întrunirea partidului liberal din Carnarvon Lloyd George precizează atitudinea sa față de partidul laburist...

Conflictul între China și Rusia

Londra. - Telegramele din Tokio anunță, că întru-a negocierilor cu consutul sovieticilor din Chabin au eșuat...

Suprapopularea Japoniei

Londra. - După ultimul recensământ, Japonia are o populație de 60 milioane oameni...

Negocierii turco-engleze în chestia Mossul

Angora. - Lindsay, ambasadorul Marci Britanii a plecat din Constantinopol la Angora el a declarat ziarștilor că această chestie este în legătură cu chestiunea Mossul.

INFORMAȚIUNI

La seara de 13 Februarie va avea în sălile Palatului Cultural, des-se toate cu această ocazie, una din mai mari serbări cari au încântat odată populația Aradului.

Conferință la „Palatul Cultural”

Prof. univ. V. Bărbat delegatul societății „Universitară” din Cluj, va ține „Palatul Cultural” Duminică la 24 Ianuarie ora 17 o conferință despre condițiile de dezvoltare ale culturii.

Teatru românesc la Arad

La 11 Februarie trupa Teatrului Național din București cu marele artist Ciprian și cu concursul marelui traducător Ana Luca și a dlui Cristian Tulescu va juca în sala Teatrului românesc din Arad „Machbeth”...

Licitație publică

Camera de Comerț și Industrie din Arad are la cunoștință generală, că la 30 Ianuarie a. c. se va vinde în biroul vârnău ad prin licitație publică, 116 500 kgr. țăr țăr decimtal și 56 500 kgr. greutăți din țăr.

Groznică nenorocire din Micalaca

Trecătorii au găsit azi, Vineri dimineața cadavru decapitat în vecinătatea Aradului, lângă șoseaua din Micalaca-Nouă. Au anunțat cazul poliției, care a pus în cercetările. În același timp direcția căilor ferate electrice a comunicat prin telefon licita, că între Micalaca și Arad un om a murit în timp ce se mișcă și nu se știe încă nimic de soarta lui.

Viscol în Dobrogea de Nord

Tulcea. - După o ploaie torențială, în noaptea de 15-17 Ianuarie, în ziua de 17 a început a ninge liniștit. În cursul nopții, s'a deslășuit un mare viscol urmat de ger.

Clima în Grecia

Guvernul a fost înștiințat prin ministerul de externe că la Volo (Grecia) s'a ivit un caz de ciurmă.

Notă ziua de 13 Februarie!!

Revărsarea Dunărei Orșova. - În urma zăpezii multe și a căderii. Dunărea crește neîncetat, așa că marginea orașului s'a revărsat, înzându-se prin curțile locuitorilor nemai văzându-se trece pe jos pe acolo.

Ruperea formală a tratativelor dintre țărâniști și naționali

Miercuri dimineață înainte de deschiderea parlamentului, a avut loc o conferință a delegațiilor partidelor național și țărânesc, pentru a discuta tactica ce urmează să adopte cele două partide în parlament.

O nouă linie de cale ferată Split-Belgrad-Bucuești-Odesa

Belgrad. - Guvernului jugoslav s'a propus unei societăți italiene, construirea unei mari linii de cale ferată cu direcția Split-Belgrad-Bucuești-Odesa.

Populația orașelor

După cele mai noi date statistice, orașele principale ale României au următoarea populație: București 800.000, Chișinău 190.000, Iași 185.000, Galați 180.000, Cernăuți 115.000, Timișoara 100.000, Băia 100.000, Pitești 98.000, Cluj 95.000, Oradea-Mare 90.000, Arad 79.000, Craiova 70.000, Constanța 65.000, Sămar 59.000, Brașov, 53.000, Cetatea-Albă 50.000, Ioniș 50.000, Tighina 50.000, Bălți 45.000, Buziu 45.000, Hotin 40.000, Sibiu 40.000, Botoșani 36.000, Serecia 36.000, Buzăgi 35.000, Turnu-Severin 35.000, Târgu-Mureș 34.000, Sighet-Marmăreii 30.000, Bărlad 30.000, Bacău 28.000, Focșani 26.000, Piatra-Neamț 25.000, Belgrad 25.000, Oihniu 25.000, Rimnic 25.000, Lugoj 24.000, Gurgu 23.000, Tulcea 23.000, Pitești 22.000, Calarași 22.000, Tecuci 21.000, Târgu-Jiu 20.000, Caracal 20.000.

Inaugurarea unui mare dig pe Nil

Londra. - Măine se va deschide în mod oficial de către Lord Lloyd înalt comisar britanic în Egipt marele dig construit pe Nilul albastru în Sudan.

Zăcămintele de radium în Rusia

Bogate zăcămintele de radium au fost descoperite la Mourmansk și pe coastele Mării Albe.

Producția de zahăr a Rusiei

După comunicatele trustului zahărului, au lucrat în Rusia 127 fabrici de zahăr și 15 rafinerii. S'au prelucrat 30-32 mil. chintale de sfeclă și producția a fost de 26 mil. p. duri de zahăr.

„Domnișoara la plajă” la cinematograful Uania

„Domnișoara la plajă” la cinematograful Uania. Azi seara reprezintă fenomenul film modern de circ, în a cărui rol principal e jucat de cântărea Xestia Deny.

„Sora albă de caritate” la Apollo

„Sora albă de caritate” la Apollo. Luni va fi reprezentat filmul desus la cinematograful Apollo.

„Femei neglijate” film reprezentat primadată la Cinema Apollo

„Femei neglijate” film reprezentat primadată la Cinema Apollo. Un episod tragic a călătorilor moderne, din înalte cercuri se ogăndește în acest film.

Balul costumal mascat al Lemnariilor AZII 23 Ianuarie, Hotel Central!

Ultima oră

Explozie la Varșovia

VARȘOVIA. - În fabrica de muniții din Varșovia s'a întâmplat ieri d. m. o groznică explozie...

Complot monarchist în Grecia

CONSTANTINOPOL. - Călătorii sosiți din Atena aduc știrea evinemenților de o importanță mare.

Plecarea M. S. Reginei Maria a Jugoslaviei

BUCUREȘTI. - M. S. Regina Maria a Jugoslaviei eri a plecat dela București la Belgrad.

Legalitatea stării de asediu

BUCUREȘTI. - Curtea de Casație a ținut ieri o ședință în chestia caracterului legal a stării de asediu...

Reîntoarcerea dlui V. Brătianu dela Paris

BUCUREȘTI. - Dl V. Brătianu a sosit ieri la București dela Paris.

Aplicarea convenției dintre România și Austria

BUCUREȘTI. - Măine d. m. se întrunește la ministerul de finanțe comisia de executare în chestia convențiilor legate între România, Ungaria și Austr. Obiectele convențiilor sunt regularea diferitelor chestii din dreptul privat...

Prăbușirea unei case la Craiova

BUCUREȘTI. - La Craiova s'a întâmplat ieri o groznică nenorocire. Casa cu etaj în care se afla prăvălia angostului Braun s'a prăbușit, îngropând sub dărâmturi pe proprietarul și personalul prăvăliei...

Corpurile legiuitoare

Camera

Ședința dela 21 Ianuarie 1926

Ședința se deschide la orele 3 d. a. Prezidează d. M. Orieanu.

Pe banca ministerială sunt prezenți d. I. G. Duca, dr. C. Angelescu, N. D. Chirculescu, N. N. Saveanu, G. Căpăianu și I. Nistor.

D. D. R. IOANITSCU face o comunicare dlui ministru al industriei în legătură cu sporirea pretului hârtiei.

D. dr. LASCU anunță o interpelare privitoare la politica insolentă a guvernului maghiar față de România.

D. V. MADGEARU protestează împotriva agresiunii făptuită contra secretarului de reacție al ziarului „Aurora”, Bergmann. Arată că s'a făcut plângere la parchet.

D. N. D. CHIRCULESCU, ministrul muncii și interimar al justiției, spune că guvernul desaproabă orice agresiune.

Reluă, însă, că în trecut s'au găsit persoane din mijlocul opoziției care au aprobat agresiunea comisă împotriva dlui Manolescu Strungă.

În ce privește cazul expus de d. Madgearu, d. ministru spune că a luat măsuri pentru pedepsirea agresorilor.

Se intră în ordinea de zi.

D. I. PARDOS desvoaltă o interpelare cu privire la unele acte de gestiune ale prefecturii de Prahova.

Așa, din arată că prefectura de Prahova a acordat suma de 200 mii lei pentru in-

stolarea unui sanatoriu la Ploesti. Că acest sanatoriu a fost instalat în mijlocul orașului; ceeace e nesănătos, avântându-se oferita unui partizan politic.

Senatul

Ședința dela 21 Ianuarie 1926

Ședința se deschide la ora 3 35, sub președinția dlui G. Dună.

Pe banca ministerială domnul Al. Lapadatu.

D. AL. LAPEDATU, ministrul cultelor și artelor, depune proiectul de lege pentru chemarea sub arme a contingentului 1926.

Se admite urgența.

D. VESPASIAN PELLA dă citire raportului comisiei de senator de Tutova, a dlui Ion Bontaș.

Comisia conchide la validare.

Alegerea dlui Bontaș este validată de Senat fără discuție.

D. PELLA citește raportul comisiei privitor la alegerea de senator a dlui C. Angelescu la județul Caliacra.

Comisia conchide la validarea dlui Angelescu, ceeace Senatul aprobă fără discuție.

D. PELLA citește raportul comisiei privitor la alegerea dlui dr. Al. Săstineanu dela Colegiul Universității din Iași.

Alegerea se validează.

Senatul trece apoi la secțiuni.

Paris	1930	1940
Milano	2090	2090
Praga	1532 50	1532 50
Budapesta	72 60	72 60
Belgrad	917 50	917 50
București	227 50	227 75
Varșovia	72 50	72 50
Viena	72 90	72 90

Cursul devizelor București pe ziua de 22 Ian. 1926.

Paris	8 60
Berlin	54 50
Londra	113
New-York	228
Italia	9 25
Elveția	44 75
Viena	32 25
Praga	6 75
Budapesta	---

Napoleon	8 10
Elvețieni	43
Mărci	54
Leva	160
Lire otomane	115
Sterline	1100
Francezi	8 65
Italiani	9 15
Drachme	2 85
Dinari	3 93
Dolari	227 50
Marca poloneză	29
Coroane austriacă	31
maghiară	31
cehoslovacă	6 65

Plecarea și sosirea trenurilor în gara Arad.

Plecarea:			Sosirea:		
Tetiș	accelerat	0 ⁵⁵	Tetiș	accelerat	4 ³⁵
Tetiș	personal	4 ³⁵	Tetiș	personal	7 ⁰⁴
Tetiș	expres	7 ⁰⁴	Tetiș	expres	12 ⁰⁸
Tetiș	personal	12 ⁰⁸	Tetiș	personal	21 ³⁸
Tetiș	"	21 ³⁸	Timișoara	"	1 ¹⁰
Timișoara	"	1 ¹⁰	Timișoara	"	6 ¹⁰
Timișoara	accelerat	6 ¹⁰	Timișoara	accelerat	7 ⁰²
Timișoara	personal	7 ⁰²	Timișoara	personal	10 ³⁵
Timișoara	"	10 ³⁵	Timișoara	"	16 ³⁰
Timișoara	"	16 ³⁰	Timișoara	accelerat	19 ²⁴
Timișoara	accelerat	19 ²⁴	Curtici	personal	0 ³¹
Curtici	personal	0 ³¹	Curtici	accelerat	6 ¹⁰
Curtici	accelerat	6 ¹⁰	Curtici	personal	7 ¹⁴
Curtici	personal	7 ¹⁴	Curtici	"	9 ⁰⁶
Curtici	"	9 ⁰⁶	Curtici	"	14 ²⁴
Curtici	"	14 ²⁴	Curtici	"	17 ²⁴
Curtici	"	17 ²⁴	Curtici	"	23 ³⁷
Curtici	expres	23 ³⁷	Brad	personal	7 ⁴⁰
Brad	personal	7 ⁴⁰	Brad	mot. ajut.	11 ⁴⁴
Brad	mot. ajut.	11 ⁴⁴	Brad	personal	16 ¹⁵
Brad	personal	16 ¹⁵	Brad	mot. accel.	19 ¹⁰
Brad	mot. accel.	19 ¹⁰	Oradea-Mare	personal	1 ³⁵
Oradea-Mare	personal	1 ³⁵	Oradea-Mare	mixt	8 ³²
Oradea-Mare	mixt	8 ³²	Oradea-Mare	accelerat	9 ²⁹
Oradea-Mare	accelerat	9 ²⁹	Oradea-Mare	personal	15 ¹⁰
Oradea-Mare	personal	15 ¹⁰	Pecica	mot. pers.	5 ³⁰
Pecica	mot. pers.	5 ³⁰	Pecica	mixt	8 ⁰⁰
Pecica	mixt	8 ⁰⁰	Pecica	mot. pers.	14 ⁰²
Pecica	mot. pers.	14 ⁰²	Pecica	"	18 ⁵⁰
Pecica	"	18 ⁵⁰	Jimbolia	mixt	10 ⁰¹
Jimbolia	mixt	10 ⁰¹	Jimbolia	personal	16 ¹⁵
Jimbolia	personal	16 ¹⁵	Otlaca	mixt	15 ⁵⁵
Otlaca	mixt	15 ⁵⁵			

*) La Otlaca, trenul personal către Sântana numai la trenul spre Arad are legătură.

Cum se pot recunoaște bancnotele falsificate în Ungaria

Credem că facem un real serviciu cititorilor noștri enumerându-le particularitățile după care se pot recunoaște bancnotele de 1000 franci francezi falsificate în Ungaria.

Datele de mai jos sunt raportate de către Comisiunea internațională de poliție criminală din Viena:

Ca format: bancnotele falsificate au dimensiuni, adică și lungimi inegale (cu diferențe ce merg până la 4 mm). Aceasta face ca hârtiile-monedă plămuite, să fie, când mai mari, când mai mici.

Hârtia, este ceva mai groasă, mai aspră la pipăit, oricând asemuindu-se celei de pergament și lăsa — pe când hârtia bancnotelor „bune” e perfect albă și fină.

De avut în vedere, în deosebi, sunt însă filigramele (adică desenele imprimate în transparența hârtiei).

1. Privind bițelul din față, în bătaia luminei, se vede filigrama limpede. „1000 f.” și „Banque de France” iar de se apucă cu sticlă, obice, părțile clare ies în relief cu un lustru foarte vizibil.

2. Privind bițelul din față, dar în contra luminei, se văd umbrele desenate ale literelor „F” și cifrei „1000” defectos și slab și la sfârșitul curbelor.

Literele din „mille francs” din filigram, nu par deopotrivă de clare și sunt trase din linii mai subțiri și tremurante.

Pe față: Fondule bate puternic în roșbru. Cele două gravuri din medelioane (sus — la stânga și la dreapta) sunt rău desemnate fără relief, cu prea multă culoare și monotone. Iar cel ce al treilea medalion (din mijlocul bițelului), care nu iese prea mult la iveală în bițele adevărate, este în cele false prea vizibil și cu o culoare variabilă.

Cliseul: Albastru spălăcit bătând în albastru (cele mai multe bițele au chiar culoarea „verde-murdar”). Desamul e defectuos executat. Părțile ornamentale de sus și din josul bițelului — cari poartă cifra seriei și numerilor — n'au relief, pe când în bițele adevărate, ornamentele sunt umbrite și apar puternic. Reprezentațiunile figurate ale cadrului au puțin relief. Iluzia umbrelor în general e evocată prin „plinuri” (de culoare). Dessemeni celor două chipuri de femei (mijloc, jos) e lipsit de detalii.

Execuția textului e puțin îngrijită. Liniile fine orizontale cu care se isprăvesc literele textului „mille francs” sunt groase.

Paragraful următorii și pedepsirii falsificării acestei monede, pus vizibil în mii încadrări albatre, — în stânga și la dreapta sus, — reies mai vizibil și viguros la hârtiile falsificate decât în cele autentice.

Data emisiunii e destul de bine reprodusă, dar — e ceașie, în loc de neagră. Scrișorul seriei și al numerilor e desemnată cum șters.

Pe dos: În general bancnotele sunt și mai puțin reușite decât pe față.

Fondule, mai cu seamă la dreapta și stânga, personajele ies la vedere într'un chip prea mascat.

Ornamentele și personajele cliseului sunt estompate și foarte rău desemnate.

Și, peste tot, nu se constată de loc reușirea iluziei de perspectivă, în părțile umbrite.

Contrafăcările descoperite au date de emisiune diferite, dar toate din cele mai multe au fost găsite din emisiunea: „Paris, la 14 Septembrie 1923” — în cifrele seriilor, varind și ele desemenența, aparțin mai cu seamă seriei. A. 1696.

Economice.

Noii terenuri cultivabile în Austria

În ultimii 3 ani s'a făcut utilizabil, prin mijlocul descărcării, o suprafață de 10 000 hectare. Culturile de hectar s'au ridicat dela 600—1 000 shiligi. Amortizarea este foarte favorabilă, deoarce fondurile plătite se amortizează în 3—6 ani, mai cu seamă ținandu-se seama de recolta adesea excelentă a nouilor terenuri.

În ceea ce privește recolta din anul acesta ea a fost față de aceea din anul 1924 și din ultimul an dinaintea de războiu următoarea: Pentru grâu s'a ridicat la 39,8% în raport cu 1924 și cu 11,5% față de 1913, pentru secară la 49,1% respectiv 11,6%, pentru orz la 42,1 respectiv 16,1%, pentru ovăz la 41,1 respectiv 11,9%, pentru cartofi la 95,4 respectiv 31,1%. Recolta totală s'a ridicat pe un grâu și secară la 41,1 respectiv 51,8% în raport cu anul precedent însă a scăzut cu 7 respectiv 1,4% față de 1913. În ceea ce privește celelalte recolte, producțiunea totală depășește de asemenea cea din ultimul an dinaintea de războiu cu 2—9% și pentru mează și artofi, surplusul este de 43,3 respectiv 30%.

Prin producțiunea mărită din anul acesta care pentru grâu se ridică la 950 000 chin-tile metrice, jumătate din importul acestor produse este deja acoperit. În ceea ce privește secara și ovăzul, sunt chiar excedente de 900 000 respectiv 700 000 quintale metrice peste nevoile consumului.

Combaterea fraudelor în viticultura și în comerțul de vinuri

Un proiect de lege a fost depus la Senat, prin care se prevăd măsurile ce urmează a se lua în contra falsificatorilor de vinuri și a fraudelor săvârșite în viticultură.

Proiectul precizează că nimeni nu poate să vânză, sub numele de vin, alt produs decât cel provenit exclusiv din fermentarea strugurilor proaspeți sau a mustului destruguri proaspeți.

Se oprește, cu desăvârșire, extragerea vinului prin difuzune.

Contravenienții vor fi pedepsiți, pentru prima oară, cu o amendă de 100—1000 lei, iar în caz de recidivă cu o amendă de 1000—50 000 lei.

În caz de recidivă la aceste prevederi, — în afară de amendă, se va mai aplica vinovaților și pedeapsa închisorii, dela 8 zile la 6 luni.

Legea fixează condițiunile de funcționare ale organelor de control precum și modul cum trebuie să fie organizate laboratoarele.

Noua lege e o modificare a celei din 1915.

BURSA

Zurich	Deschiderea:	Inchiderea:
Berlin	123 25	123 30
Amsterdam	208 1/8	208 1/8
New-York	517 75	517 75
Londra	2517 75	2517 75

Cale Ferate Arad-Podgoria

Valabil dela 18 Noemv

Mersul trenurilor

Trenuri de persoane						Klm.	Trenuri de persoane					
2	4	6	8	10	Arad-Ghioroc		1	3	5	7	9	
cu clasa I și III-a							cu clasa I și III-a					
510	800	1100	1410	1730	Pl.	Arad	Sos.	715	957	1304	1614	1934
514	804	1104	1414	1734	1-1	Arad C. F. R.		712	954	1301	1611	1931
						Halta 1						
						„ Micălacă-nouă						
521	811	1111	1421	1741	2-5	Micălacă		705	947	1254	1604	1924
530	820	1119	1429	1749	6-7	Glogovaț		657	936	1246	1556	1916
539	829	1129	1439	1759	11-6	Mândruțoc		647	929	1236	1546	1906
						Halta Mândruțoc-Cicir						
544	834	1134	1444	1804	12-9	Cicir		641	924	1291	1511	1901
553	843	1143	1453	1813	16-3	Sămbăteni		632	915	1221	1532	1852
604	854	1154	1504	1834	21-4	Ghioroc C. F. R.		621	904	1211	1521	1841
						Halta 3						
607	857	1157	1507	1837	22-3	Ghioroc piața	Pl.	617	900	1207	1517	1837
Trenuri de persoane							Trenuri de persoane					
102	104	106	108	110	Klm.	Ghioroc-Păncota		101	103	105	107	109
cu clasa I și III-a							cu clasa I și III-a					
617	900	1207	1517	1837	Pl.	Ghioroc piața	Sos.	606	858	1153	1508	1828
623	904	1212	1522	1842	1-1	Cuvin		602	855	1154	1504	1824
						Halta 5						
						Halta 7						
631	912	1221	1531	1851	4-7	Covășinț		553	847	1145	1445	1815
						Halta Covășinț com.						
						„ 8						
						„ 9						
						„ 9a						
						„ 10						
650	928	1240	1550	1910	11-5	Poala muntelui		534	831	1126	1436	1736
658	936	1248	1558	1918	13-6	Halta 12		525	823	1117	1427	1747
						Șiria						
						Halta 13						
						„ 14						
707	945	1257	1677	1927	16-5	Gaița		516	814	1103	1418	1738
712	950	1302	1612	1932	19-9	Măscă		511	809	1108	1413	1733
718	956	1308	1618	1938	20-7	Păncota gara		503	803	1057	1407	1727
						Halta 16						
						„ piața						
722	1000	1312	1622	1942	22-2	Păncota comuna	Pl.	500	758	1052	1402	1722
Trenuri de persoane							Trenuri de persoane					
202	204	206	208	210	Klm.	Ghioroc-Radna		201	203	205	207	209
cu clasa I și III-a							cu clasa I și III-a					
617	900	1207	1517	1837	Pl.	Ghioroc piața	Sos.	606	858	1153	1508	1828
						Halta 17						
						„ 18						
						„ 19						
625	907	1215	1525	1845	2-3	Miniș		558	850	1152	1502	1822
						Halta 21						
						„ 22						
638	916	1225	1535	1855	5-4	Păuliș		548	841	1142	1452	1812
						Halta 23						
						Barațca						
						Barațca halta						
648	924	1233	1543	1903	9-1	Cladova		540	833	1134	1444	1804
						Halta 25						
651	930	124	1551	1911	10-0	Radna comuna		532	827	1126	1436	1756
						Gara C. F. R.						